

## Aanvaring met een Siberische Grijze Ruiter

*Arno Piek*

Het is woensdag 28 juli 2010 mijn parttime dag. Normaal ga ik iedere woensdagmorgen naar de Zuidpier (IJmuiden). Die dag twijfel ik. Ik herstel namelijk van een hersenschudding en het kijken door een verrekijker is door de inspanning niet prettig. Ik besluit uiteindelijk om toch te gaan en alleen mijn fotoestel mee te nemen. Op dat moment wist ik nog niet dat ik in de loop van de dag weer een hersenschudding zou oplopen.

Rond 9 uur parkeer ik mijn fiets bij paviljoen Zuid. Het is licht bewolkt en er waait een matige wind voornamelijk uit het westen. Met mijn rugzak op de rug en fotoestel over de schouder wandel ik eerst door de duintjes die grenzen aan het strand enerzijds en het appartementencomplex aan de andere zijde. Vaak valt daar van alles te beleven en dan heb ik het niet alleen over vogels. Zeldzame planten als blauwe zeedistel en zeewinde, regelmatig een Vos of een Grote Beer (: vlinder). Alles te kust en te keur.



*Heivlinder, IJmuiden. Foto: Arno Piek.*

Ik had nu mijn zinnen gezet op een Heivlinder die ik vorige week kort in het vizier kreeg, maar daarna niet terugvond. Nog geen 20 meter door het duin kreeg ik een eerste exemplaar voor de lens. Uiteindelijk telde ik drie Heivlinders. Kennelijk nog niet op de hoogte van het project 'Heivlinder' aan de oostkant van het Kennemermeer.

Op de pier zelf is het rustig. Welgeteld vier vissers en een enkele wandelaar of jogger. Op het strand zelf is het een drukte van jewelste. De sternenvinnen het van de meeuwen. In aantal en volume. Met nog wat Zwarte Kraaien en Scholeksters is het plaatje compleet. Op het oog geen bijzonderheden.

Zonder kijker heb ik meer kans op de blokken. Als eerste vliegen acht Bontbekplevieren naar oost om waarschijnlijk op het strand te landen. Tot aan de bocht van de Zuidpier veel juveniele meeuwen en Spreeuwen op en rond de blokken. Verder is het echter rustig. Stilte voor de storm.

Het is inmiddels half elf als ik nog steeds zonder enige klinkende waarneming de kop van de Zuidpier bereik. Meestal verzachten de geweldige luchtpanorama's het gemis aan leuke waarnemingen, maar ook de luchten waren tot dat moment vrij tam.



*Luchtpanorama boven de Zuidpier, IJmuiden. Foto: Arno Piek.*

Ik besloot terug te gaan. Net voor de bocht, het zal nu ongeveer kwart over elf zijn, aan de binnenkant in de luwte van de pier klinken opeens twee tonen. Achteraf zou ik het omschrijven als twee op het oor gelijke fluittonen met een korte tussenpoos: "pjuup pjuup". Ik ben redelijk goed in het herkennen van geluiden, maar het geluid nadoen dan wel omschrijven is een gave die mij vreemd is. Herkennen gaat dus goed, maar dit kende ik niet. De link naar steltlopers kon nog wel worden gelegd, maar daar hield het wel mee op.

Op onderzoek dan maar. De blokken werden afgespeurd en ik ontdekte als eerste een groepje Steenlopers in prachtig zomerkleed. Het geluid dat ik had gehoord was echter met zekerheid niet afkomstig van die Steenlopers. Plotseling stapt daar een 'Kanoet' tussen de Steenlopers. Maar dan wel een Kanoet in winterkleed in hartje zomer. De vogel maakt een rustige indruk, laat af en toe die 2-toon horen en verplaatst zich over een lengte van circa 50 meter heen en weer om vervolgens weer op een blok te landen.

Ik mis nu mijn kijker, maar probeer toch wat details vast te stellen en nog belangrijker zoveel mogelijk foto's te schieten. De foto's bekijk ik thuis wel, ik baseer me eerst op de details. Opvallend zijn in eerste instantie de oranjegele poten, de vrij lange, redelijk forse iets gekromde snavel, het vrij effen grijze verendek en de grootte ten opzichte van de Steenloper (ik zou zeggen zoals een Kanoet zich tot een Steenloper verhoudt). Veel kon hierdoor worden uitgesloten en voor het eerst dacht ik dat ik hier te maken had met een voor mij nieuwe soort, maar zeker niet met wat het uiteindelijk zou worden.



*Siberische Grijze Ruiter, IJmuiden, 28 juli 2010. Foto: Arno Piek.*

In mijn rugzak heb ik altijd 'Elseviers gids van de vogels van Europa' bij de hand. Tijd dus om die te raadplegen. Welke steltloper ik ook matchte, geen enkele voldeed aan alle kenmerken van deze vogel. De Kleine Geelpootruiter kwam dan nog enigszins als mogelijk 'suspect' in aanmerking, maar verendek en snavel klopten niet. Gelukkig heb ik de foto's en thuis andere, betere vogelgidsen waaronder de 'ANWB Vogelgids van Europa'. Naar huis dan maar. Ik stap lekker door en naar west passeert nog een Regenwulp en boven zee "krieten" de sterns. Een spanning wordt voelbaar. Wat is het dan wel ?



*Siberische Grijs Ruiters (Tringa brevipes), Ljmuiden. Foto: Arno Piek.*

Thuis zet ik de fotobestanden van RAW om naar jpg om ze daarna in Foto-shop te bewerken. Vervolgens probeer ik wederom de vogel te matchen met de vogels uit de vogelgidsen. Weer geen resultaat. Ik begin aan mezelf te twijfelen. Volgende stap. Via Waarneming.nl selecteer ik alle steltlopers en probeer via recente foto's en de foto's bij 'informatie' tot een match te komen. De Siberische Grijs Ruiters (: Tringa brevipes) was op dat moment nog niet in het bestand opgenomen. Als dat wel zo was, had dat achteraf ook niet uitgemaakt, want er waren geen foto's. Alles wat ik had was dus een aantal foto's maar geen match.

Ik beschouw mezelf als een redelijk vogelkenner. In wiewertermen zou je kunnen zeggen dat ik in de bergen van de 2<sup>e</sup>, 3<sup>e</sup> en 4<sup>e</sup> categorie goed meekom. Bij de 1<sup>e</sup> categorie wordt het aanklampen, maar bij hors categorie haak ik af. Ik besloot om 14 uur Roy Slaterus te mailen met de vraag of hij deze Tourmalet kon bedwingen. In geen tijd (14.22 uur) had ik antwoord: *“pffff dat lijkt wel een Siberische Grijsze Ruiter. Ik ga nu rijden en probeer je te bellen voor de precieze plek!*  
*Heel spannend. Roy “*



*Siberische Grijsze Ruiter, IJmuiden, 28 juli 2010. Foto: Arno Piek.*

Roy had de foto inmiddels op zijn website geplaatst en de waarneming op Dutch Birding (Dutch Birds Alerts) gemeld. Na telefonisch contact met Roy omtrent de exacte locatie, wilde ik de waarneming en de bijbehorende foto's melden op Waarneming.nl. Ik had echter een probleem omdat de soort niet in het bestand voorkwam. Ik kon de vogel dus niet melden als Siberische Grijsze Ruiter. Als tussenoplossing heb ik de vogel als 'vogel onbekend' gemeld met de foto's en exacte locatie. Nog geen kwartier later was de melding door één van de "admins" van de site aangepast als Siberische Grijsze Ruiter (*Tringa brevipes*).

Jammer genoeg hebben al deze inspanningen niet geleid tot het gewenste resultaat. Namelijk dat meer mensen deze uitzonderlijke vogel voor Nederland konden waarnemen. De vogel bleek namelijk in de middag en avond, ondanks intensief zoeken door een 50-tal vogelaars, niet meer te vinden. Ook de havens en de Noordpier zijn grondig uitgekamd.



*Siberische Grijze Ruiters, let op de lichte randen aan de bovenstaartdekveren; IJmuiden, 28 juli 2010. Foto: Arno Piek.*

Deze waarneming betreft, indien aanvaard door de CDNA, de eerste voor Nederland. De Siberische Grijze Ruiters broedt in NO-Siberië en trekt over grote afstand naar zijn overwinteringsgebied in onder andere de Filipijnen, Indonesië en Australië. Er zijn een aantal waarnemingen bekend uit West-Europa, zoals in okt/nov 1981 en nov/dec 1994 in Engeland en in juli 2003 in Zweden. Deze laatste vogel was ook maar kort ter plaatse. Ook is er nog een waarneming uit augustus 2007 in Duitsland bekend, maar dit bleek achteraf te gaan om een Kanoet.

De Siberische Grijze Ruiters heeft ook nog een Amerikaanse tegenhanger, namelijk de Amerikaanse Grijze Ruiters (*Tringa incana*) die broedt in Alaska en NW-Canada. Deze soort is, zover bekend, nog nooit in Europa waargenomen. Op basis van onder andere de lichte randen aan de bovenstaartdekveren en de roep van de vogel van IJmuiden kan deze soort uitgesloten worden.

Ten slotte een belangrijke conclusie voor mijzelf is, dat ik, ondanks mijn boven genoemde beperkte klimmerscapaciteiten, in staat was om alle mogelijke vogels, uit de mij ter beschikking staande hulpmiddelen (vogelgidsen en Waarneming.nl tot dat moment) kon uitsluiten, om voorts te concluderen dat hier wellicht iets groots aan de hand was en ik hogere machten moest raadplegen. Als een dergelijke vogel niet in gidsen en dergelijke staat vermeld, wordt de kans op herkenning natuurlijk beduidend minder. Het is dus heel goed mogelijk dat de Siberische Grijze Ruiters vaker ons landje aandoet en dat hij vanaf nu door deze waarneming vaker wordt gezien.